

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

MEGVÁSÁROLT MŰTÁRGY ADATAI:

Meilinger Dezső (1892–1960): Műteremben, 1925 körül
olaj, rétegelt falemez 77x100 cm

Jelzés nélkül

Képkkeretben

Nyilvántartásba vétel során kapott leltári száma: HOM KGy 2020.12.

A MŰTÁRGY LEÍRÁSA:

A festmény műtermi interiort ábrázol. Balról a művész fotelben ülve, festőállvány előtt dolgozik. Jobbról egy 6 év körüli kislány játékmackót ölelgetve ül számára modellt. A két szereplő között a szemlélő tekintete egy kör alakú asztalkán át vezet, melyen a tálcára rendezett porcelánkészlet szép csendéletet alkot. A falakon festmények, a sarokban egymás mellé sorakoztatott, vakrámára feszített vásznak láthatók. A terem jó megvilágítását hatalmas ablak biztosítja.

A festmény témájáról ennyi mondható el pusztán szemünkre hagyatkozva. A műre vonatkozó tartalmi ismeretek azonban valósággal élettel töltik meg a kompozíciót. A helyszín Meilinger Dezső festőművész műterme, amely a Miskolci Művésztelepen (Csabai kapu 42., ma Csabai kapu 22.) 1921-től állt rendelkezésére. A falakat az ő munkái töltik meg, az ablak melletti falszakasz tekintélyes méretű női aktja a művész feleségét, Thuránszky Erzsébetet ábrázolja. A modellt ülő kislány a házaspár első szülött gyermeke, Meilinger Éva. A festőállvány mögött jelen esetben nem Meilinger Dezső, hanem műtermében vendégeskedő jóbarátja, Nyitray Dániel szobrászművész dolgozik.

A festményt a művész nem datálta, de a kislány (született 1919-ben) életkorából következtethetően a készítési idő 1925 körülre tehető.

A kompozíciót oldott életérzés, a művészi alkotómunkába való belefeledkezés öröme, az elért eredmények (család, barátság, otthon, az alkotómunka kedvező feltételei) okán érzett meglepedettség jellemzi: a boldogság állapota, amely a művet a néző számára is vonzóvá tesz.

A SZERZEMÉNYEZÉS FONTOSSÁGA:

Meilinger Dezső (1892–1960) Miskolc képzőművészeti múltjának vezéralakja. Festőművész, rajzpedagógus, közösség-szervező, közéleti szereplő. Jelentős tette, hogy 1919-ben – Nyitray Dániel (1890–1971) szobrászművésszel, a festmény ábrázoltjával közösen – létrehozták a Képzőművészeti Szabadiskolát, és ezzel alapot teremtett az 1921-től működő Miskolci Művésztelep számára, amellyel a város országos viszonylatban is jelentős kulturális centrum lett.

A Miskolci Művésztelep a Képzőművészeti Főiskola fennhatósága alatt működött, a nyári hónapokban a főiskola növendékeinek kiegészítő képzését szolgálta. Ugyanakkor a miskolci művészek is állandó műtermet használhattak, s egész évben folytathatták szabadiskolai oktatótevékenységüket. A telep gondnoka Meilinger Dezső lett. Ezt a feladatot 1936-ig látta el.

Az egyholdas telken két épület szolgálta a művésztelep céljait (szálláshelyek, oktatótermek, önálló műtermek). Meilinger és Nyitray műtermei a Csabai kapu nyomvonalához közelebb álló, ún. alsó épületben kerültek kialakításra.

A Miskolc Művésztelep ún. alsó épülete. A fényképfelvétel Nyitray Dániel hagyatékában maradt fenn (magántulajdon, Nyitray Viktória, Miskolc).

A kazettázott ablakok egy-egy műterem megvilágítását szolgálták. Az épületben négy műterem kialakítására nyílt lehetőség, melyek közül kettőt 1921-től kezdődően Meilinger Dezső és Nyitray Dániel használhatott. Az épület ma is áll, 1980 óta a Miskolci Galéria Alkotóháza néven működik.

A művész unokájától az NKA támogatásával megvásárolt festmény a Miskolci Művésztelep szempontjából felbecsülhetetlenül fontos mű: festői értékein túlmenően történeti forrás. A helyi művészek által „uralt” birodalomba, s általában véve az épületek belső tereibe, ez idáig csupán néhány (magántulajdonban fennmaradt) ceruzarajz segítségével nyerhettünk betekintést.

A Miskolci Művésztelep megalapításának centenáriuma 2021-ben Miskolc város jelentős kulturális eseménye lesz. A megvásárolni kívánt festményt – mind művészi kvalitása, mind pedig helytörténeti vonatkozásai alapján – alkalmasnak és méltónak tartjuk arra, hogy a centenáriumi emlékkiállítás, valamint a művésztelepről írandó monográfia emblematikus műtárgya legyen.

Miskolc, 2020. június 23.

Pirint Andrea
művészettörténész-muzeológus
Herman Ottó Múzeum